

Слід, на нашу думку, зауважити, що драматургічні твори в порівнянні з прозовими мають набагато вищі шанси на точну і повну екранізацію. Драматургія призначена для театру, і драматургічні твори обмежені у часі тривалістю театральної вистави, яка приблизно дорівнює і тривалості кінострічки. Тому сюжетно-змістовні особливості драматургічного твору можна перенести на екран без особливих втрат і змін. Натомість при зйомці фільму на основі великого прозового твору треба втиснути максимальний зміст у півтори дві години тривалості фільму. За таких обставин сценарист має обирати з книги тільки найважливіші (на його думку) сюжетні лінії, а то й змінювати їх. Майкл Петроні, сценарист фільму Персіваля, зауважує: «Книга написана в хронологічному порядку, і оповідач часто інтригує читача крихітками інформації про те, що станеться пізніше. Моїм головним завданням стало руйнування хронологічного порядку і постановка сцен в такій послідовності, щоб досягти максимального ефекту на екрані. Це означало, що потрібна певна зміна хронології роману; я думаю, що глядачі навряд чи це помітять, але такі зміни завжди дуже важко здійснювати. Я пишаюся тим, що Маркус повністю довірив мені свою книгу» [1].

Отже, при зніманні фільму Б. Персіваля з підліткового літературного твору був зроблений абсолютно дорослий кінотекст. У фільмі були також розставлені деякі нові сюжетні акценти. Вочевидь, сценарист і режисер побачили своє завдання насамперед у тому, щоб показати дорослішання Руді та Лізелі, становлення юної особистості у важкі історичні часи без втрати милосердя, доброти і співчуття. Як підсумок, можна сказати, що фільм Браяна Персіваля доречніше ідентифікувати не як екранізацію, а як «фільм за мотивами».

Література:

1. Воровка книг (2013). Детально о кинофильме «Воровка книг» // [Кинопортал Ovideo.ru](https://ovideo.ru/detail/43936) – Режим доступу: <https://ovideo.ru/detail/43936> (Дата звернення 19.11.2021)
2. Зузак М. «Крадійка книжок» / Маркус Зузак ; переклад з англійської Н. Гоїн. – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2017. – 416 с.
3. Жорнокуй У. В. Багатовекторність концепту смерті у романі Маркуса Зузака «Крадійка книжок» // Актуальні питання сучасної філології. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 24-25 жовтня 2014 року). – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», – 2013. – С. 34-36.
4. Кучер А. В. Образ оповідача в романі М. Зузака «Крадійка книжок» // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі : матеріали Всеукраїнської науковотеоретичної конференції, 25 листопада 2020 р. Вінниця / гол. ред. Т. І. Ямчинська. Вінниця, – 2020. – С. 242-244.
5. Штолько М. Семантика тексту М. Зузака Крадійка книжок у візуальній інтерпретації Б. Персіваля // Синопис: текст, контекст, медіа. – 2018. – №. 2. – С. 56-65.

*Мядзведзева В.В.,
студентка Баранавіцкага Дзяржаўнага Універсітэта
Навуковы кіраўнік – магістр філ. навук. Косціна Ж.В.*

КАЗАЧНЫ МАТЫЎ У ТВОРЧАСЦІ ФРАНЦІШКА БАГУШЭВІЧА

«Казка фальклорная – епічны жанр вуснай народнай творчасці: праявіны вусны апавяд аб выдуманых падзеях у фальклору розных народаў. Від апавядальнага, у асноўным праявінага фальклору (казачная проза), які ўключае ў сябе разнажанравыя творы, тэксты якіх абапіраюцца на выдумку. Казачны фальклор супрацьстаіць «пэўнаму» фальклорнаму апавяданню (неказачная проза) (напр. міф, быліна, гістарычная песня, духоўны верш, легенда, дэманалагічныя апавяданні, паданне, былічка)» [1].

2) «Казка літаратурная – епічны жанр: арыентаваны на выдумку твор, цесна звязаны з народнай казкай, але, у адрозненне ад яе, належыць пэўнаму аўтару, яна не існавала да публікацыі ў вуснай форме і не мела варыянтаў» [1].

Казка – устаноўка на выдумку, фантазію. Казка не ведае абмежаванняў ні ў часе, ні ў прасторы, асноўнае ў ёй – дзеянне, учынкi персанажаў. У ёй увасоблены жыццёвы вопыт, светапогляд, талент і мудрасць народа. Казкі падабаюцца дзецям, задавальняюць іх патрэбу ў яркім, незвычайным. Казкі ўздзейнічаюць на дзяцей эстэтычна, даюць незабыўныя ўрокі народнай маралі, вучаць сумленнасці, сціпласці, працавітасці, душэўнай чуласці і дабрыні. Яны таскама актыўна ўплываюць на мову дзяцей, дапамагаюць ім адчуць прыгажосць роднага слова, мудрасць народа. Казка – гэта любімы жанр дзяцей і дзейсны сродак выхавання. Казкі непрыкметна накіроўваць пачуцці і думкі дзяцей у рэчышча маральных вывадаў і абагульненняў, дапамагаюць зразумець сутнасць добрага і злага ў жыцці.

У творчасці Францішка Багушэвіча даволі ярка праяўляюцца казачныя матывы.

Матыў – найпрасцейшая апавядальнае адзінка, якая вобразна адказвала на розныя запыты першабытнага розуму або бытавога назірання.

Гэта можна пабачыць на прыкладзе апавядання «Палясоўшчык, вершаў «Верабей і каша», «Быў у чышчы», «Хцівец і скарб на святога Яна» і інш.

Наприклад, у вершы «Воўк і авечка» вядзецца аповед пра ваўка, які скраў у маці яе ягнятка і потым, каб надурьць, вяртаецца і спрабуе завабіць яшчэ і яе, расказвае лухту пра ператварэнне ягнятка ў ваўка:

*Воўк над маткай злітаваўся,
Як які аконам,
У аўчынку перабраўся
Ды ідзець з наклонам [2].*

Тут сустракаецца праклад фразеалагізма «воўк у авечай скуру», у якога цікавая біблейская этымалогія: «Асьцерагайцеся ілжывых прарокаў, якія прыходзяць да вас у авечай адзежы, а ўсярэдзіне - ваўкі драпежныя» [3].

Сацыяльную афарбоўку мае параўнанне ваўка з аканомам. Паказаны недавер простага люду да людзей на пасадзе. Аканом – прадстаўнік багатага слаю грамадства, у той час як авечка параўноўваецца са звычайнай сялянкай, якую сам аўтар называе «дурною» Але ці так гэта на самай справе? Авечка, як і ў казках простыя людзі, праяўляе дасціпнасць, не верыць у лухту ваўка, дае востры і рэзкі адказ:

*Дзякуй, дзякуй, ягамосці,
За весці такія!
Няхай прыйдзе сын у госці,
Пагляджу, ці вые?
Бо, кажучь, меж вамі
Трэба выць ваўкамі.
Я ж па-воўчу не умею
Ні выць, ні есці, ні лгаць.
Ды скінь скуру, дабрадзею,
Бо зубкі відаць [2].*

Такім чынам, мы бачым, як Францішак Багушэвіч паказвае сваю пашану, узвышае просты люд на прыкладзе авечкі і прыніжае такіх як воўк. Выкарыстаўшы іронію, нам паказаны займальны матыў з казак пра жывёл, увасоблены ў гэтым вершы.

Літаратура:

1. Казка [Электронны рэсурс]. — Рэжым доступу : <https://be.wikipedia.org> — Дата доступу: 19.11.2021.
2. Паводле Мацьвеева сьвятое дабравесьце [Электронны рэсурс]. — Рэжым доступу : <https://bibleonline.ru> — Дата доступу: 19.11.2021.
3. Францішак Багушэвіч — Воўк і авечка [Электронны рэсурс]. — Рэжым доступу : <https://knihi.com> — Дата доступу: 19.11.2021.

*Хорищенко Д. В.,
студентка МБ-ПС-121 групы
факультету психалогіі та педагогікі
Дніпропетровскаго дэржавнаго ўніверсітэту ўнутрiннiх спраў
Татарінова Є. С.,
студентка МБ-ПС-121 групы
факультету психалогіі та педагогікі
Дніпропетровскаго дэржавнаго ўніверсітэту ўнутрiннiх спраў
Науковий курiвник — канд. філал. наук, доц. Леонова Н.В.*

СТАН УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

В Україні склалася мовна сітуацыя, яка вызначаецца як экзоглосна незбалансавана. Головнаю асаблівістю цієї сітуацыі є тэ, што в Україні поступова та штучно звужуюць сферу функцыянавання расійскай мовы (забарона на выкарыстання в рэкламі, абавязковы відсоток праграм українскай мовою на радыё та тэлебаченні, спробы перекласта шкільнае та вузівскае выкладання українскай мовою повсюдно тощо). Складана сітуацыя прыводзіць да канкурэнцыі двох блізкіх мов, внаслідок чаго щодо іх функцыянавання наміталіся взаемовключныя тэндэнцыі.

Тому, мета даслідження – зразуміць, што відбуваецца в мовній сфері на Україні і чы стане українска мова дэржавотворчою не на папері, а в жытці?

Якою мовою гаворыць сучасна Україна? Якою мовою гаворыць з українскамі грамадынамі тэлебачення, радыё, газеты, влада? Яка мова є мовою спілкування, мовою будынку? І нарэшты, якою мовою гаворыць вуліца з горадынамі? Візьмемо сітуацыю на вуліцы, напрыклад, вулічнаго спілкування. У грамадскіх місцах – у магазынах, у транспарце – понад 60% грамадын размовляюць выключна або пераважна расійскай мовою.

В чому асаблівість сітуацыі? Напрыклад, в місці дэ понад 60% грамадын размовляюць выключна або пераважна расійскай мовою, та дэ тількы частына зрідка размовляе українскай мовою, разам з тым, більше двох